

Insatser på plan- och byggområdet med anledning av invasionen av Ukraina

(Fi2022/00934)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Promemorian föreslår förenklingar på plan- och byggområdet i syfte att snabbare kunna lösa behovet av bostäder med anledning av den flyktingström som är en följd av Rysslands invasion av Ukraina.

I promemorian föreslås att bemyndigandet i plan- och bygglagen (2010:900) (PBL), som innebär att regeringen när tillströmningen av asylsökande har varit eller kan väntas bli särskilt omfattande får meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i PBL, ska utvidgas till att även gälla vid tillströmning av sådana utlänningar som omfattas av ett beslut om tillfälligt skydd enligt EU:s s.k. massflyktsdirektiv.

I promemorian föreslås även två förordningar som avser att underlätta mottagandet av personer som avser att söka asyl eller har sökt asyl. Förslagen innebär slopade krav på bygglov och undantag från vissa andra regler i plan- och byggregelverket. Den ena förordningen handlar om att en kommun ska kunna etablera s.k. ankomstboenden, dvs. sådana tillfälliga boenden som kan behöva anordnas i lokaler som vanligtvis används för något annat ändamål när ett stort antal asylsökande söker sig till Sverige. Den andra förordningen handlar om att statliga myndigheter ska kunna etablera enkla förläggningar i form av tält på statligt ägd mark. Vidare föreslås ändringar i dessa förordningar för att utvidga deras tillämpningsområde till att även omfatta åtgärder för att underlätta mottagandet av de utlänningar som ansöker om tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet.

Förslagen är vällovliga och möjligen också helt nödvändiga för att kunna hantera dessa flyktingars situation på ett rimligt sätt. Det första som får stryka på foten när sådana här möjligheter till att genomföra åtgärder på mycket kort tid, utan att ta hänsyn till de normala intressena som PBL ska skydda, är enskilda intressen och rättssäkerhet. Behovet av att kunna bistå

2022-03-17

JURFAK 2022/17

människor på flykt måste balanseras mot PBL:s skyddsintressen, t.ex. riksintresset, och enskildas intressen, t.ex. möjligheten att överklaga. Det noteras i promemorian att enskilda grannar och liknande kan påverkas negativt av att en byggnad på kort tid, utan möjlighet till överklagande, kan omvandlas till flyktingboende. Det kan dock uppvägas av att dessa boenden ska vara tillfälliga och under kort tid. Eventuell störning anses därför vara begränsad.

Det synes som att promemorian behandlar den uppkomna problematiken på ett balanserat sätt. Det kan inte vara rimligt att en möjlighet att anordna boende för ett stort antal människor i nöd ska kunna förhindras genom att det dels ska pressas genom den kommunala plan- och byggadministrationen och dels vidare till ett överklagande från en granne. Den processen kan ta minst ett halvår, om det går mycket snabbt. Under tiden saknar människor boende.

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker förslaget såsom det är utformat i promemorian.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Olle Lundin. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer